Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

25 май 2016 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по граждански дела — Регламент (ЕО) № 44/2001 — Признаване и изпълнение на привременни и обезпечителни мерки — Понятие за обществен ред“

По дело C-559/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Augstākās tiesas Civillietu departaments (Върховен съд, гражданско отделение, Латвия) с акт от 15 октомври 2014 г., постъпил в Съда на 5 декември 2014 г., в рамките на производство по дело

**Rūdolfs Meroni**

срещу

**Recoletos Limited,**

в присъствието на:

**Aivars Lembergs,**

**Olafs Berķis,**

**Igors Skoks,**

**Genādijs Ševcovs,**

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta (докладчик), председател на състава, Ал. Арабаджиев, J.-C. Bonichot, S. Rodin и E. Regan, съдии,

генерален адвокат: J. Kokott,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за Rūdolfs Meroni, от D. Škutāns, advokāts,

* Език на производството: латвийски.

— за португалското правителство, от L. Inez Fernandes и E. Pedrosa, в качеството на представители,

— за правителството на Обединеното кралство, от V. Kaye, в качеството на представител, подпомагана от B. Kennelly, barrister,

— за Европейската комисия, от A. Sauka и г-н Wilderspin, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 25 февруари 2016 г.,

постанови настоящото

## Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 34, точка 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74).

2 Запитването е отправено в рамките на правен спор между г-н Rūdolfs Meroni и Recoletos Limited във връзка с молба за признаване и изпълнение в Латвия на решение относно привременни и обезпечителни мерки, постановено от High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (Върховен съд (Англия и Уелс), Queen's Bench Division (търговско отделение), Обединено кралство).

## Правна уредба

*Правото на Съюза*

Хартата

3 Съгласно член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата"), който е озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес":

„Всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в настоящия член условия.

Всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Всеки има възможността да бъде съветван, защитаван и представляван.

[…]".

4 Член 51, параграф 1 от озаглавения „Общи разпоредби относно тълкуването и прилагането на Хартата“ дял VII, предвижда:

„Разпоредбите на настоящата харта се отнасят за институциите, органите, службите и агенциите на Съюза при зачитане на принципа на субсидиарност, както и за държавите членки, единствено когато те прилагат правото на Съюза. В този смисъл те зачитат правата, спазват принципите и насърчават тяхното прилагане в съответствие със своите компетенции и при зачитане на предоставените в Договорите компетенц[ии] на Съюза“.

Регламент № 44/2001

5 Съображения 16—18 от Регламент № 44/2001 гласят:

„(16) Взаимното доверие в упражняването на правосъдие в [Съюза] оправдава съдебни решения, които са постановени в държава членка, да бъдат автоматично признавани без нуждата от някаква процедура, освен в случаите на оспорване.

(17) По силата на същия принцип на взаимно доверие трябва да бъде ефективна и бърза процедурата за превръщането на едно съдебно решение, което е постановено в една държава членка, в изпълняемо в друга. За тази цел декларацията, че едно съдебно решение е изпълняемо, трябва да бъде издавана на практика автоматично след изцяло формална проверка на представените документи, без съдът да има възможност да повдига по свой почин някое от основанията за неизпълняемост, които са установени по силата на настоящия регламент.

(18) При все това зачитането на правото на защита означава, че ответникът трябва да има възможност да обжалва в състезателна процедура декларацията за изпълняемост, ако той смята, че е налице някое от основанията за неизпълняемост. Трябва да е налице процедура по обжалване и по отношение на ищеца, когато искането му за декларация за изпълняемост е отхвърлено“.

6 Член 32 от посочения регламент определя понятието „решение“ като „всяко съдебно решение, постановено от съд или правораздавателен орган на държава членка, както и да се нарича съдебното решение, включително декрет, разпореждане, решение или заповед за изпълнение, както и определянето на разноските от служител на съда“.

7 Член 33 от Регламент № 44/2001 предвижда:

„1. Съдебно решение, което е постановено в държава членка, се признава в другата държава членка, без да се изисква каквато и да е специална процедура.

2. Всяка заинтересувана страна, която [иска главно] признаването на съдебно решение […], може в съответствие с процедурите, установени в раздели 2 и 3 от настоящата глава, да поиска решение, с което да се признае съдебното решение.

3. Ако изходът на дело в съд на държава членка зависи от произнасянето по инцидентно възникнал въпрос за признаване, този съд е компетентен по отношение на този въпрос“.

8 Член 34, точки 1 и 2 от този регламент гласи:

„Съдебно решение не се признава:

1) ако признаването явно противоречи на [обществения ред] в държавата членка, в която се иска признаване;

2) когато то е постановено в отсъствие на страната, ако на ответника не е връчен документът за образуване на производството или равностоен документ в достатъчен срок, за да има възможност да организира защитата си, освен ако ответникът не е успял да започне дело за оспорване на съдебното решение, когато е било възможно да стори това“.

9 Съгласно член 35, параграфи 2 и 3 от Регламент № 44/2001 съдът или органът, който е сезиран, е обвързан от фактическите констатации, въз основа на които съдът на държавата членка по постановяването обосновава своята компетентност. Компетентността на съда на държавата членка по постановяване не може да се преразглежда. Критерият за обществения ред по член 34, точка 1 от този регламент не може да се прилага по отношение на правилата относно компетентността.

10 Член 36 от Регламента предвижда, че при никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на чуждестранно съдебно решение.

11 Член 38, параграф 1 от посочения регламент гласи:

„Съдебно решение, постановено в държава членка и подлежащо на изпълнение в тази държава членка, се изпълнява в друга държава членка, когато по искане на всяка заинтересувана страна то бъде обявено за изпълняемо там“.

12 Член 41 от този регламент има следното съдържание:

„Съдебното решение се обявява за изпълняемо веднага след завършване на формалностите […]. Страната, по отношение на която се иска изпълнение, няма право през този етап от производството да прави изявления по молбата“.

13 Съгласно член 42, параграф 2 от Регламент № 44/2001:

„Декларацията за изпълняемост се връчва на страната, срещу която се иска изпълнение, заедно със съдебното решение, ако то все още не е било връчено на тази страна“.

14 Член 43 от посочения регламент предвижда, че:

„1. Решението по молбата за декларация за изпълняемост може да се обжалва от всяка от страните.

2. Жалбата се внася пред съда, посочен в списъка в приложение III.

3. Жалбата се разглежда в съответствие с процесуалните правила за състезателните производства.

[…]

5. Жалба срещу декларацията за изпълняемост се подава до един месец от връчването на декларацията. Ако страната, срещу която се иска изпълнение, има местоживеене в държава членка, различна от тази, в която е издадена декларацията за изпълняемост, срокът за обжалване е два месеца и тече от датата на връчването, било лично на страната, или по нейното местоживеене. Не се допуска удължаване на срока поради голяма отдаленост“.

15 Съгласно член 45 от този регламент:

„1. Съдът, пред който е подадена жалбата, […] отказва или отменя декларация за изпълняемост само на някое от основанията по членове 34 и 35. […]

2. При никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане на чуждестранно съдебно решение по същество“.

*Латвийското право*

16 Член 138 от Civilprocesa likums (Граждански процесуален кодекс) урежда правните способи за обезпечаване на искове, по-специално:

„1) запор върху движими вещи и парични наличности на длъжника;

2) вписване на забрана в съответния регистър на движими вещи или в друг публичен регистър;

3) отбелязване на обезпечителната мярка в имотния или в корабния регистър;

4) възбрана на кораб;

5) забрана за ответника да извършва определени действия;

6) запор върху вземания от трети лица, включително върху средства в кредитни институции и други финансови структури;

7) спиране на започнатите изпълнителни мерки (включително забрана за съдия-изпълнителя да прехвърля пари или вещи на взискател или длъжник, или спиране на продажбата на вещ)“.

17 Член 427, параграф 1, точка 4 от Гражданския процесуален кодекс предвижда:

„Независимо от посочените в жалбата основания, въззивният съд отменя решението на първата инстанция и ѝ връща делото за ново разглеждане, ако установи, че […] с посоченото решение се предоставят права или се налагат задължения на лице, което не е било призовано да участва като страна в производството“.

18 Член 452, параграф 3, точка 4 от посочения кодекс гласи:

„Във всички случаи се счита за нарушение на процесуалните правила, което може да доведе до неправилно решаване на спора:

[…]

обстоятелството, че с решението се предоставят права или се налагат задължения на лице, което не е било призовано да участва като страна в производството“.

19 Съгласно член 633 от същия кодекс:

„1) Лице, което счита, че има права върху запорирана движима или възбранена недвижима вещ, срещу която е насочено принудителното изпълнение, или върху част от тази вещ, трябва да предяви иск по общите правила на подсъдността.

2) Искането дадена вещ да не се запорира или възбранява, да се заличи вписването на изпълнението в регистъра на недвижимите имоти или всяко друго искане трябва да се предяви срещу длъжника и взискателя. Ако вещта е запорирана или възбранена на основание на част от присъда относно отнемането на вещ, осъденият и финансовата институция се призовават да се явят като ответници.

3) Ако вещта вече е продадена, искането се предявява срещу лицето, на което е прехвърлена; ако съдът уважи искането по отношение на недвижима вещ, вписването в регистъра на недвижимите имоти относно прехвърлянето на правото на собственост върху приобретателя се обявява за невалидно.

[…]“.

**Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси**

20 Вследствие на иск, предявен от Recoletos и други страни срещу г-н Aivars Lembergs, г-н Olafs Berķis, г-н Igors Skoks и г-н Genādijs Ševcovs, на 9 април 2013 г. High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) (Върховен съд (Англия и Уелс), Queen’s Bench Division (търговско отделение) издава заповед за привременни и обезпечителни мерки.

21 Със заповед от 29 април 2013 г. (наричана по-нататък „спорната заповед“) High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) (Върховен съд (Англия и Уелс), Queen’s Bench Division (търговско отделение) потвърждава посочените мерки спрямо същите лица. По-специално се продължава действието на наложените запор и възбрана върху имущество на г-н Lembergs. На посоченото лице и на другите ответници се забранява да се разпореждат с акциите, които притежават — независимо дали пряко или непряко — в установеното в Латвия дружество AS Ventbunkers, или да търгуват с тях или да намаляват стойността им, или пък да се разпореждат с печалбите или доходите от продажбата на тези акции, както и на всички други дружества или структури, чрез които ответниците имат достъп до акциите на Ventbunkers. Г-н Lembergs притежава само една акция на това дружество. Около 29 % от капитала на Ventbunkers е притежание на Yelverton Investments BV (наричано по-нататък „Yelverton“), в което г-н Lembergs има права в качеството на „действителен собственик“.

22 Спорната заповед е придружена от редица приложения, сред които органиграма на посочените в нея дружества и други структури. Те не са били страни в производството пред съда, издал заповедта.

23 В спорната заповед е указано, че Recoletos отговаря за връчването ѝ. От заповедта следва, че право да се сезира High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) (Върховен съд (Англия и Уелс), Queen’s Bench Division (търговско отделение) и да се обжалват разпоредените от този съд мерки имат всички лица, на които е връчена заповедта. Тя е издадена в съдебно заседание, за което ответниците са били уведомени, като се уточнява, че те имат право да сезират посочения съд с искане за изменение или отмяна на спорната заповед.

24 В заповедта е указано и следното:

„В срок от 7 дни от получаването на копие от настоящата заповед […] ответниците са длъжни да извършат всички действия, които разумно имат право да предприемат, за да предотвратят, членовете на управителните съвети на посочените [в] настоящата заповед дружества по какъвто и да е начин се разпореждат, търгуват или намаляват стойността на дяловете на посочените дружества [във Ventbunkers]. Действията, които те разумно имат право да предприемат, трябва да обхващат, но да не се ограничават до незабавното официално уведомяване на посочените дружества посредством членовете на техните управителни съвети и […] доколкото имат право — забраната за отчуждаването, разпореждането или намаляването на стойността на дяловете на посочените дружества [във Ventbunkers].

[…]

С настоящата заповед на ответниците не се забранява да се разпореждат, да търгуват или да намаляват стойността на някой от своите активи, които не са свързани с дяловете [във Ventbunkers].

С настоящата заповед не се забранява търгуването или разпореждането с дяловете [във Ventbunkers] в рамките на обичайните и присъщите търговски дейности, но ответниците следва предварително да уведомят законните представители на молителите.

[…]

Ответник, физическо лице, на когото е разпоредено да преустанови действията си, трябва да се въздържа от действия, извършвани лично и по какъвто и да е друг начин. Той не може да извършва действия посредством други лица, които действат от негово име, по негово нареждане или под негово влияние.

[…]

Разпоредбите на настояща заповед пораждат действие спрямо следните лица в страна или държава извън съдебния район на настоящия съд:

a) ответниците;

b) всяко лице:

— спрямо което настоящият съд е компетентен,

— на което настоящата заповед е връчена писмено по местоживеенето или по местоработата му в съдебния район на настоящия съд и

— може да предотврати действия или бездействия извън съдебния район на настоящия съд, които нарушават или допускат нарушаването на разпоредбите на настоящата заповед, и

c) всяко друго лице, само ако съд в тази страна или държава е допуснал изпълнението на настоящата заповед или я е изпълнил“.

25 Вследствие на това на 3 май 2013 г. е издаден сертификатът, предвиден в членове 54 и 58 от Регламент № 44/2001. В него се посочва, че спорната заповед трябва да се приложи спрямо г-н Lembergs, г-н Berķis, г-н Skoks и г-н Švecovs.

26 На 28 юни 2013 г. Recoletos подава пред Ventspils tiesa (Вентспилски съд, Латвия) молба за допускане на изпълнението на спорната заповед, както и за съответно обезпечаване на нейното изпълнение посредством обезпечителни мерки.

27 Същия ден Ventspils tiesa (Вентспилски съд) частично уважава тази молба. Молбата е отхвърлена в частта относно обезпечаването на изпълнението на спорната заповед.

28 Г-н Berķis, г-н Skoks и г-н Ševcovs, както и г-н Meroni, който е адвокат в Цюрих (Швейцария) и едновременно е представител и управител на запорираното и възбраненото имущество на г-н Lembergs, като упражнява съответните акционерни права във Ventbunkers и е директор на Yelverton, обжалват тогава с частна жалба разпореждането на Ventspils tiesa (Вентспилски съд) пред Kurzemes apgabaltiesa (Окръжен съд Курземе, Латвия). Не е обжалвана частта от разпореждането, с която не се уважава молбата за обезпечаване на изпълнението на спорната заповед.

29 С решение от 8 октомври 2013 г. Kurzemes apgabaltiesa (Окръжен съд Курземе) отменя разпореждането на Ventspils tiesa (Вентспилски съд), като се произнася по съществото на подадената от Recoletos молба. Той частично допуска изпълнението в Латвия на обезпечителната заповед за запор и възбрана върху вещи, доколкото на г-н Lembergs се забранява да се разпорежда със своите акции във Ventbunkers, да ги търгува или да намалява стойността им, независимо дали ги притежава пряко или косвено, както и да възлага на други лица извършването на тези действия. Посоченият съд приема за неоснователни възраженията на г-н Meroni, че спорната заповед уврежда интересите на трети лица, които не са били страни по иска, предявен пред съда в Обединеното кралство. В това отношение въззивният съд уточнява, че спорната заповед се отнася само до г-н Lembergs и до налагането на запор и възбрана върху неговите вещи.

30 Тогава г-н Meroni подава частна жалба пред Augstākās tiesas Civillietu departaments (Върховен съд, гражданско отделение, Латвия) срещу решението на Kurzemes apgabaltiesa (Окръжен съд Курземе), като иска да се отмени постановеното решение в частта, в която се допуска изпълнението в Латвия на спорната заповед срещу г-н Lembergs.

31 В жалбата си г-н Meroni изтъква, че е директор на Yelverton, което е акционер на Ventbunkers, както и че упражнява акционерните права на г-н Lembergs в това дружество. Според него спорната заповед му пречи да упражнява правото на глас, произтичащо от акциите на Yelverton във Ventbunkers. Г-н Meroni твърди също така, че признаването и изпълнението на спорната заповед са в противоречие с изключението във връзка с обществения ред, предвидено в член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, доколкото наложените със спорната заповед забрани накърнявали правата на трети лица, които не са били страни в производството пред съда, издал спорната заповед.

32 Augstākās tiesas, Civillietu departaments (Върховен съд, гражданско отделение), посочва, че заповедта се отнася не само до г-н Lembergs, но и до трети лица като Yelverton, както и до други лица, които не са били страни в производството пред High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (Върховен съд (Англия и Уелс), Queen's Bench Division (търговско отделение). Трудно било обаче да се изясни дали лица, които не са участвали в делото, са запознати със спорната заповед и с документите, свързани с предявения иск, след като нито молителите, нито ответникът са представили такива документи. Ето защо следвало да се провери дали правото на Съюза допуска при определянето на обезпечителните мерки по спора да се ограничат правата на собственост на лице, което не е било страна в производството, въпреки че е предвидено, че всяко лице, което е засегнато от акта за налагане на обезпечителни мерки, има право във всеки момент да иска от съответния съд да измени или

отмени този акт, и при положение че на молителите е оставена грижата да връчат акта на заинтересованите лица, като възможността на националния съд на държавата [членка], в която се иска признаване, да провери фактите във връзка с това връчване, е ограничена.

33 Augstākās tiesas Civillietu departaments (Върховен съд, гражданско отделение) счита, че ако дадено лице не е страна в производството, то не може да изложи пред сезирания съд своето становище по отношение както на фактическите, така и на правните въпроси, което е самата същност на правото на справедлив процес. Всъщност на страната в производството трябва да се връчат както исковата молба, така и документите по преписката, които са в подкрепа на иска. Само ако се запознае с доводите по съществото на делото, тази страна би могла да се защити срещу насрещната страна. В това отношение е необходимо да се гарантира производство, което е в съответствие със състезателното начало и с принципа на справедлив съдебен процес не само на етапа на разглеждането на делото по същество, но и на етапа на приемане на привременните и обезпечителните мерки.

34 При тези условия Augstākās tiesas Civillietu departaments (Върховен съд, гражданско отделение) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 34, параграф 1 от Регламент № 44/2001 да се тълкува в смисъл, че в производство по признаване на чуждестранно съдебно решение накърняването на правата на лица, които не са страни по главния спор, може да бъде основание да се приложи клаузата за обществен ред, съдържаща се в посочения член 34, параграф 1, и да се откаже признаване на това чуждестранно решение, доколкото то засяга лица, които не са страни по главния спор?

2) Ако отговорът на първия въпрос е утвърдителен, трябва ли член 47 от Хартата да се тълкува в смисъл, че закрепеният в него принцип на справедлив съдебен процес допуска в обезпечително производство да се ограничат имуществените права на лице, което не е било страна в производството, при положение че е предвидено, че всяко лице, което е засегнато от съдебния акт за налагане на обезпечителни мерки, има право във всеки момент да иска от съда да измени или отмени този акт, и при положение че на молителите е оставена грижата да връчат акта на заинтересованите лица?“.

**По преюдициалните въпроси**

35 С преюдициалните въпроси, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, разглеждан в светлината на член 47 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство трябва да се счита, че признаването и изпълнението на заповед, издадена от съд на държава членка, без да е изслушано трето лице, чиито права могат да бъдат засегнати от заповедта, явно противоречат на обществения ред на държавата членка, в която се иска признаване, и на правото на справедлив процес по смисъла на посочените разпоредби.

36 За да се отговори на тези въпроси, следва да се установи дали фактът, че г-н Meroni не е изслушан от High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Commercial Court) (Върховен съд (Англия и Уелс), Queen’s Bench Division (търговско отделение), преди този съд да издаде спорната заповед, може да представлява нарушение на обществения ред на държавата, чиито съдилища са сезирани с молба за признаване и изпълнение на тази заповед.

37 Следва да се напомни, че спорната заповед, чието признаване и изпълнение е поискано, се отнася до замразяване на някои активи като обезпечителна мярка с цел да не се допусне една от страните да лиши другата страна от възможността да разполага с тях в бъдеще. Така заповедта е насочена и към определен брой трети лица като жалбоподателя по главното производство, които притежават свързани с тези активи права.

38 По отношение на понятието „[обществен ред]“, използвано в член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, в точка 55 от своето решение от 28 април 2009 г., Apostolides (C-420/07, EU:C:2009:271), Съдът приема, че тази разпоредба трябва да се тълкува стриктно, доколкото съставлява пречка за изпълнението на една от основните цели на посочения регламент и трябва да се прилага само в изключителни случаи.

39 Макар по силата на резервата, записана в член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, държавите членки по принцип да остават свободни да определят изискванията на техния обществен ред в съответствие с националните си разбирания, пределите на това понятие се определят чрез тълкуване на този регламент (вж. решение от 28 април 2009 г., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 56 и цитираната съдебна практика).

40 Следователно, макар и Съдът да не може да определя съдържанието на обществения ред в държава членка, той следва да може да контролира пределите, в които съд на дадена държава членка може да се позовава на това понятие, за да не признае съдебно решение, постановено в друга държава членка (вж. решение от 28 април 2009 г., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 57 и цитираната съдебна практика).

41 В това отношение следва да се напомни, че като забраняват преразглеждане по същество чуждестранното съдебно решение, член 36 и член 45, параграф 2 от Регламент № 44/2001 не позволяват на съда на държавата членка, в която се иска признаване, да откаже признаването или изпълнението на това решение единствено по съображение че съществува разлика между правната норма, прилагана от съда на държавата членка по постановяването, и тази, която би приложил съдът на държавата членка, в която се иска признаване, ако бе сезиран със спора. По същия начин съдът на държавата членка, в която се иска признаване, не може да контролира точността на правната и фактическа преценка, извършена от съда на държавата членка по постановяването (вж. решение от 28 април 2009 г., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 58 и цитираната съдебна практика).

42 Следователно използването на клаузата за обществен ред, предвидена в член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, е допустимо само в хипотезата, в която признаването или изпълнението на съдебното решение, постановено в друга държава членка, би засегнало по недопустим начин правния ред на държавата членка, в която се иска признаване, тъй като би накърнило основен принцип. За да се спази забраната за преразглеждане по същество на чуждестранното съдебно решение, засягането трябва да съставлява явно нарушение на правна норма, която се счита за съществена в правния ред на държавата членка, в която се иска признаване, или на право, което е признато като основно в този правен ред (вж. решение от 28 април 2009 г., Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, т. 59 и цитираната съдебна практика).

43 Тъй като запитващата юрисдикция си поставя въпроса относно значението на член 47 от Хартата за тълкуването на член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001 във връзка с молбата за признаване и изпълнение на спорната заповед, следва да се напомни, че приложното поле на Хартата спрямо действията на държавите членки е определено в член 51, параграф 1 от нея, съгласно който разпоредбите на Хартата се отнасят за държавите членки единствено когато те прилагат правото на Съюза (вж. решение от 26 февруари 2013 г., Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, т. 17).

44 Следователно национална юрисдикция, която в приложение на правото на Съюза прилага Регламент № 44/2001, трябва да спазва изискванията, произтичащи от член 47, съгласно който всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд.

45 Освен това Съдът подчертава, че разпоредбите на правото на Съюза като тези на Регламент № 44/2001 трябва да се тълкуват с оглед на основните права, които съгласно постоянната съдебна практика са неразделна част от общите принципи на правото, съблюдаването на които Съдът осигурява и които понастоящем са закрепени в Хартата. В това отношение всички разпоредби на Регламент № 44/2001 изразяват намерението в рамките на неговите цели да се гарантира, че производствата, водещи до постановяването на съдебни решения, протичат при зачитане на правото на защита, предвидено в член 47 от Хартата (вж. решение от 11 септември 2014 г., A, C-112/13, EU:C:2014:2195, т. 51 и цитираната съдебна практика).

46 По-специално във връзка с въпроса при какви обстоятелства фактът, че дадено решение на юрисдикция на държава членка е постановено в нарушение на процесуалните гаранции, може да бъде основание по член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001 за отказ на признаването му, Съдът приема, че предвидената в тази разпоредба клауза за обществен ред би имала важно значение само доколкото това нарушаване предполага, че признаването на съответното съдебно решение в държавата членка, в която то се иска, би довело до явно нарушение на съществена правна норма от правния ред на Съюза, а следователно и на посочената държава членка (вж. решение от 16 юли 2015 г., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, т. 50).

47 Следва да се отбележи и че предвиденият в разпоредбите на Регламент № 44/2001 режим на признаване и изпълнение се основава на взаимното доверие в правораздаването в рамките на Съюза. Именно това доверие, което държавите членки взаимно си гласуват по отношение на своите правни системи и на своите съдебни институции, позволява да се приеме, че в случай на неправилно прилагане на националното право или на правото на Съюза установената във всяка държава членка система от способи за съдебна защита, допълнена с механизма на производството за преюдициално запитване по член 267 ДФЕС, предоставя достатъчни гаранции на правните субекти (вж. решение от 16 юли 2015 г., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, т. 63).

48 Всъщност Регламент № 44/2001 се базира на основната идея, че правните субекти следва по принцип да използват всички способи за правна защита, предоставени от законодателството на държавата членка, в която е постановено съдебното решение. Освен ако не съществуват особени обстоятелства, които правят твърде трудно или невъзможно използването на способите за съдебна защита в държавата членка, в която е постановено съдебното решение, правните субекти трябва да използват всички налични способи за съдебна защита в тази държава членка, за да възпрепятстват последващото нарушаване на обществения ред (вж. решение от 16 юли 2015 г., Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, т. 64).

49 В главното производство от преюдициалното запитване е видно, че спорната заповед не поражда правни последици спрямо трето лице, преди то да е уведомено, като молителите, които искат да се ползват от заповедта, са длъжни да гарантират надлежното ѝ връчване на посоченото в нея трето лице, както и да докажат, че тя действително е била връчена. Освен това, когато тази заповед е връчена на трето лице, което не е било страна в производството пред съда на държавата, в която заповедта е издадена, това лице може да обжалва пред посочения съд заповедта и да поиска тя да бъде изменена или отменена.

50 Този режим на съдебна защита отразява изискванията, установени от Съда в решение от 2 април 2009 г., Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219, т. 42 и 44) по отношение на процесуалните гаранции, които осигуряват на всяко заинтересовано трето лице ефективна възможност да оспори мярка, приета от съд в държавата по постановяването. Следователно не може да се счита, че посоченият режим е от естество да наруши член 47 от Хартата.

51 Следва също така да се напомни, че в решение от 23 април 2009 г., Draka NK Cables и др. (C-167/08, EU:C:2009:263, т. 31) Съдът приема, че кредиторът на длъжника не може да обжалва решението по молбата за допускане на изпълнение, ако формално не е встъпил като страна в процеса по спора, в рамките на който друг кредитор на този длъжник е поискал такова изпълнение.

52 Всъщност, ако съдът в държавата членка, в която се иска признаване, може да прави преценка дали съществуват евентуалните права, на които трето лице, което не е участвало в образуваното пред съда в държавата по постановяването производство, се позовава, оспорвайки признаването и изпълнението на чуждестранното съдебно решение, би могло да се наложи този съд да провери обосноваността на това решение.

53 Следователно изтъкнатите от г-н Meroni доводи пред запитващата юрисдикция може да са повод тя да извърши проверка, която би била в явно противоречие с член 36 и член 45, параграф 2 от Регламент № 44/2001, съгласно които при никакви обстоятелства не се допуска преразглеждане по същество на чуждестранно съдебно решение.

54 Предвид всички изложени съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 34, точка 1 от Регламент № 44/2001, разглеждан в светлината на член 47 от Хартата, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство, не може да се счита, че признаването и изпълнението на заповед, издадена от съд на държава членка и постановена, без да е изслушано трето лице, чиито права могат да бъдат засегнати от заповедта, явно противоречат на обществения ред на държавата членка, в която се иска признаване, и на правото на справедлив процес по смисъла на посочените разпоредби, доколкото лицето има възможност да предяви правата си пред този съд.

**По съдебните разноски**

55 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

**Член 34, точка 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, разглеждан в светлината на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите в главното производство, не може да се счита, че признаването и изпълнението на заповед, издадена от съд на държава членка и постановена, без да е изслушано трето лице, чиито права могат да бъдат засегнати от заповедта, явно противоречат на обществения ред на държавата членка, в която се иска признаване, и на правото на справедлив процес по смисъла на посочените разпоредби, доколкото лицето има възможност да предяви правата си пред този съд.**

Подписи